

Δρομο-λόγια

► Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΙΑΡΑ

Τα όρια της σοσιαλδημοκρατίας

ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΠΡΟΧΘΗΣ στην τηλεόραση τους «33» ηγέτες της Λατινικής Αμερικής να στήνονται στη σειρά για να βγάλουν την απαραίτητη «οικογενειακή» φωτογραφία δίπλα στους «28» Ευρωπαίους πρωθυπουργούς και προέδρους, μια σειρά από δυσάρεστες σκέψεις μου ήρθαν στο μυαλό. Κι επειδή, όπως έλεγε κι ο Οργουελ, «σε καιρούς καθολικής εξαπάτησης, το να λες την αλήθεια είναι μια επαναστατική πράξη», λέω να τις μοιραστώ μαζί σας -κι ας με κράζουν όσο θέλουν μετά οι... προδομένοι σύντροφοι και «σύντροφοι».

Πριν από δεκάξι χρόνια, λοιπόν, τον Φλεβάρη του 1999, η -κατά κράτος πετημένη- αντικαπιταλιστική Αριστερά σε όλο τον κόσμο αναθάρρησε, βλέποντας έναν μιγά αξιωματικό, τον Ούγο Τσάβες, να κερδίζει διά περιπάτου τις εκλογές στη Βενεζουέλα και να κηρύσσει την περίφημη «Μπολιβαριανή επανάστασή» του, στα πρότυπα -υποτίθεται- του κουβανέζικου «σοσιαλισμού των τροπικών» του μέντορά του Φιντέλ Κάστρο. Η νίκη του Τσάβες ήταν ένα ξεκάθαρο σημάδι ότι άρχιζε και επίσημα το «εξήλωμα του πουλόβερ» της νεοαποικιακής βορειοαμερικανικής κυριαρχίας στην πολύπαθη Λατινική Αμερική, ενάμιση αιώνα μετά την εκπόνηση του διαισθητικού «Δόγματος Μονρόε», που έθετε αυθαίρετα ένα ολόκληρο ημισφαίριο κάτω από τη σιδερένια φτερούγα του φαλακρού αετού. Και άρχιζε όπως πρέπει, αναίμακτα και «από τα κάτω», με δημοκρατικές διαδικασίες και μια πελώρια διάθεση των λαών για ουσιαστική ανεξαρτησία από τα ξένα αφεντικά και δικαιότερη ανακατανομή εξουσιών και πλούτου, ύστερα από αιώνες ισπανικών και πορτογαλικών αποικιακών κυβερνήσεων, και στη συνέχεια αμερικανόπνευστων δικτατορικών καθεστώτων, που μόνο τις τελευταίες δυο-τρεις δεκαετίες φόρεσαν βιαστικά έναν διάτρητο, ετοιματζίδικο κοινοβουλευτικό μανδύα.

Τον «τρίτο δρόμο» προς τον σοσιαλισμό, που άνοιξε ο Τσάβες στη Βενεζουέλα, τον ακολούθησαν πολλοί ακόμη αριστεροί -ή «αριστεροί»- Λατίνοι ηγέτες: ο Λούλα στη

Βραζιλία, ο Μοράλες στη Βολιβία, ο Κορέα στον Ισημερινό, ο Κίρσονερ στη χρεοκοπημένη Αργεντινή, η Μπασελέτ στη Χιλή, ο Ορτέγα στη Νικαράγουα και πλήθος άλλοι. Βοήθησε βέβαια σ' αυτό και η συστηματική λεηλασία του φυσικού πλούτου της ηπείρου από τους ντόπιους και ξένους νταβατζήδες, και ιδιαίτερα οι απάνθρωπες «συνταγές» του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, που μετέτρεψαν ολόκληρη τη Λατινική Αμερική σε μια ακανθίτη οικονομική ζώνη, και τους λαούς της σε πειραματόζωα για τους μαυρόψυχους μαθητευόμενους μάγους του νεοφιλελευθερισμού, τους μαθητές του Μίλτον Φρίντμαν και της εγκληματικής «Σχολής του Σικάγο». Ηφαιίστειο αληθινό έγινε η συσσωρευμένη οργή των Λατινοαμερικάνων ψηφοφόρων για τα αμέτρητα εγκλήματα σε βάρος τους: και όποιος ακόμη αναρωτιέται το «γιατί» πίσω από αυτή την αληθινή τεκτονική πολιτική αλλαγή, δεν έχει παρά να διαβάσει -έστω και τώρα- τις «Ανοιχτές Φλέβες της Λατινικής Αμερικής» του μακαρίτη Γκαλεάνο.

Τι πέτυχαν όμως σ' αυτά τα δεκαπέντε «αριστερά» χρόνια όλοι αυτοί οι de facto προοδευτικοί και «λαογένητοι» ηγέτες; Πάρα πολλά μικρά και σπουδαία, αλλά από τα μεγάλα, τα βαθύτερα και πιο σημαντικά ζητήματα σχεδόν τίποτα. Είναι, για παράδειγμα, αναμφίβολο πως η αναδιανεμητική πολιτική του Τσάβες στη Βενεζουέλα και του Λούλα και της διαδόχου του Ντίλμα Ρούσεφ στη Βραζιλία έβγαλε εκατομμύρια κολασμένους από τα σκοτάδια της απόλυτης φτώχειας, διευκόλυνε την πρόσβαση των φτωχότερων στρωμάτων στην υγεία και την ανώτερη εκπαίδευση. Στην Αργεντινή, η λαϊκή εξέγερση του 2001 έδιωξε κακώς τους ξένους δανειστές και το πειθήνιο ντόπιο πολιτικό προσωπικό, επαναφέροντας τη χώρα σε τροχιά ραγδαίας ανάπτυξης. Εχοντας βρεθεί για πρώτη φορά χωρίς ξένους και γηγενείς επιστάτες, οι λατινοαμερικανικές οικονομίες συνεργάστηκαν καλύτερα, επένδυσαν η μια στην άλλη και κατάφεραν

να ανοικτούν χωρίς ενδιάμεσους «νταβατζήδες» στις παγκόσμιες αγορές.

Σύντομα όμως έγινε φανερό, και σήμερα πλέον είναι οφθαλμοφανές ακόμη και στους πιο φανατικούς υποστηρικτές του, πως ο... ροζ «σοσιαλισμός» της Λατινικής Αμερικής δεν είναι παρά μια νέα εκδοχή της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας: μια κάπως καλύτερη, πιο «ανθρώπινη» διαχείριση της καπιταλιστικής βαρβαρότητας, πασπαλισμένη με μόλιχη λαϊκίστικη ρητορεία, πίσω από την οποία συνεχίζονται οι ίδιες παλιές καλές «business as usual». Τα νούμερα είναι αμείλικτα: η Λατινική Αμερική παραμένει η πιο άνηση εισοδηματικά περιοχή του πλανήτη, με 167 εκατομμύρια κατοίκους να ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλα 200 εκατομμύρια να φυτοζωούν λίγο πάνω απ' αυτό, την ίδια στιγμή που 114 δισεκατομμυριούχοι της έχουν συγκεντρώσει πλούτο... 440 δισ. δολαρίων! Δίπλα στη φτώχεια βασιλεύει πάντα η βία των ναρκω-καρτέλ, τα τεράστια προσφυγικά κύματα των απελασμένων που προσπαθούν με κάθε μέσο να φτάσουν στο Ρίο Γκράντε, το σύνορο που χωρίζει τους δύο κόσμους, και βέβαια η βαθιά ριζωμένη κυβερνητική διαφθορά, που διόλου δεν μοιάζει να θίχτηκε από τις «αριστερές» κυβερνήσεις. Οι αντικυβερνητικές διαδηλώσεις «αγανακτισμένων» είναι πλέον καθημερινό φαινόμενο, από τη Βραζιλία ως τη Γουατεμάλα και την Ονδούρα, και αν κάτι είναι βέβαιο, είναι πως δεν τις «σπώνει» όλες η... κακιά Αμερική και η CIA!

Μια που θυμηθήκαμε όμως τον Γκαλεάνο, ας κλείσουμε με μια φράση του: «Η Ελλάδα θα γνωρίσει τώρα αυτό που πάντα γνώριζε η Λατινική Αμερική: ότι ο κόσμος κατευθύνεται από υποτιθέμενους διεθνείς οργανισμούς, οι οποίοι ασκούν τη διεθνή δικτατορία τους και κάθε φορά γίνονται όλο και λιγότερο ορατοί. Να ξέρετε, όμως, πως η ελευθερία τού να υπακούς δεν είναι ελευθερία. Το έθνος που υπακούει δεν είναι πια έθνος: είναι η πτώση ξένων φωνών, είναι η σκιά άλλων σωμάτων»...

STEVE McCURRY